

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. W. Albarda, G. J. van den Broek, C. H. Douwes Dekker, J. Gratama,
G. D. Jordens, V. J. P. de Blocq van Kuffeler, Jan van der Waerden.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Strijd tusschen godsdienst en wetenschap?

Zij, die dezen strijd als een feit erkennen, verstaan hier dan onder wetenschap, de wetenschap op verouderd standpunt staande, en onder godsdienst, die welke hier en elders als de kerk van Christus beleden en geleeraard wordt.

Aan mij hier de taak om in 't kort te releveeren:

1°. dat de genoemde kerk van Christus niet religie is in den waren en hoogsten zin van 't woord, maar er in 't tegendeel hemelsbreed van afwijkt.

2°. dat 't standpunt, over 't algemeen nog door de officieele wetenschap aangenomen, verouderd is:

waarna ik dan tot de conclusie zal moeten komen of redelijke godsdienst en wetenschap nog tegenover elkaar staan.

De hier geleeraarde godsdienst, hoewel in vele afdeelingen gesplitst, noemt zich Christendom, de leer van den eenmaal bestaan hebbenden Christus.

Ik laat op 't oogenblik daar het recht van deze meening, daar, waar zoovele richtingen met hunne eigene belijdenissen en dogma's zijn, als bij de Christelijke kerk 't geval is, het inderdad moeilijk wordt ze tot één leer terug te brengen.

Maar wat is in algemeene hoofdtrekken, de geschiedenis van 't Christelijk geloof?

De geleeraarde religie van Christus dan is door de Westelingen voornamelijk gekend uit de geschriften verzameld onder den naam „het nieuwe Testament”.

Dat dit op verschillende plaatsen een werk is van hooge ethische waarde, zal den aandachtigen lezer niet ontgaan zijn.

Maar is ethiek alleen voldoende voor de eischen aan een godsdienst gesteld? Immers neen, men wil ook een systeem omtrent de wereldorde er bij hebben, en hiervan is geen enkel spoor, op een enkele aanduiding na, in 't nieuwe Testament te vinden. We vinden dus daarin een hoogstaande zedeleer, zonder eenige uitgewerkte gedachten-gang om redelijkerwijs tot die moraal op te klimmen.

Men is er dus van zeer vroeg af, het oude Testament gaan bijnemen, waarin, onder meer, in symbolischen zin, als oude Rabbijnsche uitingen, die metaphysika is te vinden. Maar daar is juist het gevaar geweest.

De sleutel van die oud-Joodsche beeldspraak, want dit moet het toch zijn, (vergel. met de Kabalah) te ontcijferen, is vrijwel verloren gegaan; men is toen op de woorden ervan gaan doorbouwen en kreeg toen natuurlijk de wonderlijkste en gekste voorstellingen van de Christelijke metaphysika, als godsbegrip, wereldrede, schepping, enz. enz.

Later kwam nog de Katholieke kerk hare belijders tegemoet in die moeielijkheden, door nu en dan leerstellingen te vervloeken of in te voeren.

Het zich weer splitsen van de Kerk, en nog eens en nog eens, is bekend.

Is het te verwonderen dat, naarmate de positieve wetenschap zooals zij zich noemde, vorderde, de dragers van haar zich afkeerden van den bovenbeschreven godsdienst, die zij met redelijk verstand niet konden belijden

en hun hoop tot oplossing alleen op de schaal der wetenschap legden?

Wat ook niet tot de gewenschte uitkomst kon leiden.

(Vergel. Het Rationalisme — Strausz.—)

In schrill contrast met de beschreven godsdiensten staat nu de redelijke godsdienst, wijsheid-godsdienst zooals men haar kan noemen.

We hebben hieronder te verstaan:

Het komen tot de logische eisch: 1°. van het bestaan van iets boven de schepping, of liever van iets als schepper in 't geschapene, de Godheid. 2°. van het bestaan van den band die is tusschen schepper en 't geschapene. 3°. het wetenschappelijk redeneeren om die eischen te stellen. 4°. het hooghouden van de Ethiek, op 't bovenstaande berustende.

Direct in aansluiting hiermee: het nagaan der wetten in de schepping heerschende en dus het komen tot een diepere kennis van de wereld om ons heen.

Dit laatste is tot dusver de voornaamste taak der wetenschap geweest.

Merken wij direct hierbij op dat die taak dus maar een onderdeel van het geheel der wijsbegeerte is, welke uitkomsten de wijsheid-religie in zich heeft opgenomen.

Hieruit volgt dus ook dat het een eerste vereischte van de wetenschap is, te beseffen, dat de taak die zij op zich genomen heeft niet als iets afzonderlijks is, en dat zij 't gebied waarop zij zich beweegt, niet eigenmachtig mag inkrimpen. Dat zij dit over 't algemeen doet blijkt o. a. uit het negeeren van allerlei feiten uit de experimenteele psychologie, als nog niet passend in 't tegenwoordig systeem, dat zich over 't algemeen slechts uitstrekt over de zintuiglijk-waarneembare wereld.

Bacon zeide reeds: „als de physische natuur-wetenschap volmaakt in haar streven zijn zal, zal er geen meta-physika meer bestaan,” onder meta-physika dan te verstaan die wetenschap die zich geheel buiten 't gebied van de zintuigen begeeft.

Conclusie: de christelijke kerk leeraart een ethiek van hooge waarde, maar de grondslagen waarop die rust, worden door belijders onthouden of liever gezegd, in zelf onbegrepen woorden verteld: Dit sleept het noodzakelijke gevolg achter zich, dat de band tusschen zoo'n godsdienst en de menschelijke Rede verbroken wordt, en dus drieërlei houdingen zal scheppen:

- het gelooven op gezag, dus onredelijk geloof, gedweep.
- onverschilligheid voor een dergelijke godsdienst, en 't zich alleen houden aan de moraal.
- het zich afkeeren van zulk een godsdienst en 't zoeken naar een hoogere, mooiere, meer ware.

De laatste dan zullen in hun zoeken niet worden teleurgesteld, wanneer zij gevonden hebben de hermetisch sluitende band tusschen de ethiek (te kennen uit de zoogenaamde heilige boeken der Hindoes, Bhoeddisten, Chineezers en Christenen) en de wijsgeerige stelsels van de Oostersche en Westersche filosofie.

De 2e reeds gemaakte conclusie is, dat de wetenschap als tegenwoordig opgevat, éénzijdig en in sommige zaken bekrompen van opvatting is in haar onderzoek.

Van zelf is uit 't betoog gebleken, dat dus geen strijd behoort te bestaan, ja niet kan bestaan, tusschen redelijke

religie en redelijk opgevatte wetenschap, daar immers 't gebied van de laatste een onderdeel is van de wijsbegeerte waarop die religie berust.

PERSANT SNOEP.

Pensionneering van Werklieden.

Wel het allerduidelijkst blijkt de tegenstrijdigheid in belangen van bourgeoisie en proletariaat als het sociale probleem der pensionneering van werklieden ter sprake komt. Want een probleem is het gebleven, ook nadat een Staatscommissie eenige jaren aan de oplossing werkte en zijn arbeid voltooide met een lekker dineetje. Ten minste voor de bourgeoisie; voor de arbeiders is het dat al lang niet meer. Voor hen is lang geleden al het probleem verkeerd in een eisch. Zij, vertegenwoordigd door de vakverenigingen en de sociaal-demokratie eischen pensionneering door den Staat. Een probleem was het eigenlijk ook voor de commissieleden, voor het meerendeel hunner, niet. Met zorg waren zij gekozen; het conservatieve element was overwegend. En de conservatieven staan nog schrap; zij wenschen geen werklieden-pensionneering; hebben de proletariërs reeds een oplossing gevonden, zij stellen zich nog niet met ernst de vraag.

Toen „voorloopige grondslagen voor pensionneering” door de commissie waren aangenomen, d. w. z. toen men aan één stelsel boven anderen de voorkeur had gegeven, antwoordde diezelfde commissie op de vraag of men het zoo dan werkelijk uit zou voeren met 12 tegen 6 stemmen „neen” en op de vraag of dat uit angst voor de hooge kosten was nogmaals „neen”, nu met 8 tegen 6 stemmen. Me dunkt, wie nog niet alle politieke naïviteit heeft verloren, zou geneigd zijn te vragen of men hier wel met verstandige menschen te doen heeft? Wij zijn wel wijzer. De commissie deed nog zoo dom niet, al wordt ze door de sociaal-demokraat betrappt, die opheldering geeft van haar vreemdsoortig handelen:

„In 't publiek verklaren dat een oud werkman zelf maar moet weten hoe hij 't eindje haalt, is niet meer in de mode; men zegt hem nu dat hij gepensionneerd moet worden, maar dat het niet kan, en daarom . . . moet hij dan toch maar zien hoe hij 't eindje haalt.”

Ja, het moet gezegd, persoonlijke uitzonderingen daargelaten, hebben ook de conservatieven hun fierheid verloren. Ronduit bekennen dat zij de streng liberale leer: *laissez aller*, nog huldigen, durven zij niet langer. Ze beginnen mee te praten over sociale wetgeving vóór zij er aan mee gaan doen. Bij het begin moet men beginnen. Wel stellig, en ik ben er zeker van dat, naar den regel, aan het praten nog denken vooraf is gegaan, al merkten we daar natuurlijk niet van.

Voor de vooruitstrevenden is de pensionneering pas een probleem met eere, één waar wat in zit en waar wat uit te halen valt. Twee zijden heeft het, allebei de moeite waard om te bezien. Den éénen kant bekijken zij wanneer er verkiezingen zijn. Zoo'n beschouwing kan dan wonderen verrichten. Dan moet er gesproken voor het volk. Ei, 't volk wil wel een pensioen. En de vooruitstrevend-liberalen willen héél graag in de Kamer. Zij zijn vlak voor pensionneering, niet voor pensionneering door den Staat, maar voor pensioenverzekering; och een luttel onderscheid, alleen heeft de verzekering voor dat ze uitvoerbaar is.

De andere kant wordt in de Kamer bekeken. De uitvoerbaarheid vermindert. Een commissie benoemen om te beslissen hoe het uitgevoerd zal worden? Mis. Om te besluiten dat het, zoo al uitvoerbaar, niet wenschelijk om uit te voeren is. Een conclusie waarbij zich ook de in verkiezingstijden voor pensionneering agiteerende minderheid neerlei door niet aan het rapport een nota toe te voegen waarin verteld had moeten wezen hoe het stelsel van verzekering uitgevoerd kan worden. Weer een zonderlinge hotding maar weer schaft Vliegen raad. De minderheid kón dat niet. Want groote bezwaren zijn er tegen een systeem waarbij door werklieden, fabrikanten en aanvankelijk door den Staat gestort wordt. Scharen van werklieden worden buitengesloten, anderen zijn niet in staat wekelijks bij te dragen. Dus vraagt Vliegen aan het einde:

„Op een grondslag aan zulke invloeden onderhevig zal men de pensioenregeling bouwen? Zeker het kan, maar dan is toch de vraag gerechtvaardigd of er nog een slechter grondslag te vinden zou zijn geweest.”

In haar doen heeft de commissie zich gedragen naar Van Houten's geest. Diens principes, neergelegd in het programma van de kiesvereniging „de Grondwet”, hebben althans het voordeel van nog vast genoeg te zitten om zuiver uitgesproken te kunnen worden. In zijn onlangs gehouden rede zei Van Houten het openlijk, verre te staan van die met de socialisten heulenden vooruitstrevenden, type Borgesius, die helpen pompen „van de brandkast in de broodkast.” En hij hoopt ook „dat de liberale partij bij de aanstaande verkiezingen meer dan tot dusver de kwestie principieel zal stellen. „Het beginsel moet zijn: aanspraak op pensioen van den Staat heeft slechts hij die in dienst van den Staat is.”

Wij hopen het met hem, dat van het principieele stellen van de kwestie, bedoel ik. Dan zal het ook meer dan tot dusver de liberalen aan arbeidersstemmen ontbreken. „Daarmee zal ook de corruptie door beloften ophouden” zegt Van Houten. Stellig, en de boerenbedriegerij. Zoo'n vijand is ons meer waard dan tien vooruitstrevende en welgezinde vrienden. Hij helpt een einde maken aan de verwarring die zij in den klassenoorlog stichten. Arme kerels, die Unie-mannen, van twee kanten krijgen ze slaag. Daarvoor zij hun het genoeg gegund te mogen regeeren. Ieder die niet haspelt, die niet houdt van modderen, valt hen af. Van Houten, de drager der liberale idee, zoo goed als de socialist. Ja, men is voor de bezittende klasse of voor het proletariaat, daar helpt geen lieve moeder aan en wie voor allebei wil wezen is voor geen van de twee, maar het werktuig dat zij om beurten gebruiken. De stroop die vandaag moet luisteren naar de kapitalisten en morgen bedreigd wordt door het proletariaat.

Dat van de bourgeoisie. Van Houten, die haar vaan hoog houdt, ziet neer en met recht, op de commissie, die haar beter typeert. Veel praten, niet willen of slapjes willen en voorál niet doen. Maar over de sociaal-demokratische eisch van Staatspensionneering zelfs niet veel praten.

„De commissie heeft eenstemmig dit stelsel niet aanbevelenswaardig geoordeeld”.

„Dat dank je den drommel” zegt Vliegen, „als de benoemers der commissie angstvallig vermijden een aanhanger van staatspensionneering er in te benoemen”.

Regelrecht in strijd met het belang der bezittende klasse is de eisch der socialist. Toch, naar zij meenen, rechtvaardig. En, zoo een meer gelijke verdeling der maatschappelijke rijkdommen iets anders ware dan een vrome wensch (van ieder, hoor ik) niet buitensporig. Als iedereen evenveel bezat, wat zou er tegen zijn den staat uit belasting opbrengst een klein pensioen te doen betalen aan ouden en invaliden. Zestigers hébben dunkt me recht op rust. Laten jongeren voor hen werken. Laten dus alle menschen samen, de staat wil dat zeggen, hen onderhouden. De redeneering is eenvoudig. Te eenvoudig voor de bourgeoisie. Zij, denkt ze, betaalt meer in de belasting dan het proletariaat en profiteert per slot van rekening niet. Want dien stakkerds van kapitalisten wordt op hun ouden dag geen pensioentje van f 5,— in de week door den staat verzekerd. 't Is enkel voor de arme lui. O, zegt ze, maar dat zou bedeeling wezen, onteerend voor jullui, en we hebben ook zooveel geld niet.

Net zoo als de listige reiziger die, toen men hem het mes op de keel zette, praatjes ging verkoopen van dat aalmoezen krijgen schande was en dat hij zijn beurs had vergeten. Net zoo dom. Wie laat zich daar nu door beetnemen. Zeg eerlijk dat je je geld liever zelf houdt. Er zou geen 25 millioen te vinden wezen voor pensionneering van den ouden werkman. Voor de menschen die hun leven lang al tobbede hebben geproduceerd, zou geen eten genoeg zijn om ze in vrede, in een vrede van f 5,00 in de week, te laten sterven. Ze moeten eerder dood. Wat heb je aan volk dat niet meer werken kan. Leve de strijd om het bestaan. Wie te oud is om langer te werken moet dan maar krepeeren. Voor allemaal is niet genoeg. Maatschappelijke selectie, darwinisme, weet ik wat meer.

Praatjes allemaal, zestigers planten zich niet meer voort.

Zeg dat je vierkant op je duiten blijft zitten tot je komt in het geval van den man met het mes op de keel. Kerm niet voor je geslacht wordt. Je tijd van schreeuwen moet nog komen, de onze is er nog. Zeg dat je maalt om ons gemaal zoolang we geen fut hebben om te nemen wat ons toekomt. Dat we ongevaarlijk zijn zoolang een groot deel van het volk nog slaapt.

Dat doet, dat durft de bourgeoisie niet. O nee, alsje-

blijft geen klassenstrijd. We moeten gelooven dat het niet aan haar ligt als ze de menschen die haar brood hebben gebakken en haar kleeren genaaid, haar huizen gebouwd en haar vuiligheid gewasschen, haar plees geleegd en haar tafels gediend, als zij die allen in armoede en ellende sterven laat, aan liefdadigheid ten prooi. Niet aan haar. Er is geen geld voor. Er zijn 423 millionnaires in Nederland. Er is geen geld voor, voor de armen wel te verstaan. Er is geld voor oorlog en kroningsfeesten, voor gepensioneerde generaals en voor ministers-in-ruste, voor een hofhouding en desnóóds voor middelbaar onderwijs maar voor den ongelukkigen arbeider die niet eer hij zestig jaar is in of door den arbeid is bezweken, is er geen geld. Heusch, het is er niet. Wie twijfelt aan de gulheid van de bourgeoisie? Niemand niet. Wie spreekt er van klassenstrijd? Wie wil er algemeen kiesrecht? Niet noodig, de bourgeoisie zorgt voor allen. De bourgeoisie is zoo veel meer ontwikkeld dan dat domme volk en kan beter regeeren.

Ja, het volk is dom en verdient geen algemeen kiesrecht voor het dat in den klassenstrijd veroverd heeft om het ten eigen nutte aan te wenden. En zal nimmer staatspensionneering verkrijgen als presentje van de bourgeoisie, maar door machtsontwikkeling in den tegen haar aangevallen strijd.

L.

POLEMIEK.

Het Indologisch corps en de Jonge Gids.

Het is wel gemakkelijk, hoe de L.(afhartige anonimus) in zijn dolle kop, zich eventjes aan de schrijftafel heeft gezet om (social)listiglijk de houding der Nederlandsche studenten tegenover de Jonge Gids te bespreken.

In eene studie, afgaande op feiten gehoord van ooggetuigen en van-hooren-zeggens, die allerzins te vertrouwen zijn, neemt hij zoo maar pardoos een voor een elk studentencorps bij de kladden om 't met eenig schuddend gebaar te vertellen hoe laag en bourjoieuselijk al de kindertjes zich nog gedragen. Eerst Utrecht, dan Leiden. Daar dansen de jongelui om de vuurzee van de in vlammen wegsmeulende akeligheden van den jongen Gids en vierendeelen ze na plechtige veroordeeling de arme Sociaal-democraat, onder 't gejuich van Oranje boven, weg met de Socialen, leve Willem Drie!

Dan komt in Hoofdstuk IV 't Indologisch-corps aan de beurt waar de menschen ondanks hunne moeilijke financiële omstandigheden malgré eux tot hunne ergernis de jonge Gids niet van de leestafel kunnen verwijderen, tengevolge van eene wetsbepaling die hen verbiedt binnen 6 maanden terug te komen op een genomen besluit. — En lezen ze de vuiligheden van de Nes, geprikkeld door 't realisme van den heer Jacobs uit de Quellijnstraat en genieten ze bij de geildampende vunzige tooneelen van bezopen snollen, dwars van elkander wroetend in eene chaos van (Imitatio Jesu Christi). — Hoe is 't mogelijk vraagt de schrijver zich af, zoo maar in overijling onvoorzichtigweg een tijdschrift aan te schaffen, dat de helden van Lombok en onze koningin in een verkeerd daglicht plaatst, maar toch vindt hij hun daad niet zoo afkeurenswaardig als ze oppervlakkig toeschijnt, omdat ze juridisch gesproken, geschiedde „zonder kennis des ondersheids.” Juist mijnheer L, ze waren te stom om de jonge Gids niet als een curiositeit te beschouwen, niet als een zinnenprikkelend realistisch vuil maandschrift, welks waarde niet zoozeer afgemeten moet worden naar sommige er in voorkomende decadente realistische uitingen, maar naar de moraal, die men tusschen de regels door in scherpe perspectief moet zien doorschemeren.

Ook zijn de Indologen te dom, om in te zien, dat kennisneming van de Socialistische beweging zeer goed te rijmen valt met hunne toekomstige roeping van ambtenaar tusschen eene bevolking die nog minstens een heel stadium van ontwikkeling ten achter is bij de Europeesche, eene bevolking die zoozeer verschillend in opvattingen, godsdiens en levenswijze, in heel andere omstandigheden verkeerende, onmogelijk geregeerd kan worden naar de meest moderne Europeesche principes. Een debat hierover is niet op zijn plaats. Liever wil ik uwe lustige fantasiën doen beschijnen door 't licht van de sobere waarheid.

In de eerste plaats was de verschijning van de Jonge Gids eene uiting van eene werkelijk gevoelde behoefte, die door een krachtige meerderheid gesteund, verleden jaar bevredigd werd. — Dat er in der tijd enkele stemmen opgingen om 't tijdschrift te deballotteren, was niet te verwonderen. Het vreemde van 't brutaal realistische moest de ernstigen wel tot verzet aanzetten.

Het zou trouwens niet voor ons pleiten indien alles maar grif geslikt en genoten werd. En dat bij die gelegenheid om nutteloos debat te voorkomen, een wettenkenner listig gebruik maakte van een wetsartikel, om de oppositie in de kiem te smoren, was geen buitengewoon feit. Hoe dikwijls doen zich niet zulke incidenten in de corpsvergadering voor. Dergelijke advocaten-trucs zijn volstrekt niet zeldzaam. Uwe verklaring is dan ook zeer gezocht; afgaande op de geruchten, hebt ge u laten meeslepen door uw schalksche hoonlust, en de feiten verdraaid naar uw goedvinden, omdat 't zoo in uw kraam te pas komt. Gij zijt belust op oppositie en omdat ge die weinig of nergens vindt, schept ge u zelf die tegenkanting.

De Jonge Gids is nu nog steeds op de leestafel. Als de vijandschap nog bestond, zouden we dat wel gemerkt hebben bij de behandeling van de begroting in October jl.

Om over te gaan op uwe verdere uitingen, vind ik uw excuus voor ons als zouden we de jonge Gids hebben ingevoerd „zonder kennis des ondersheids” zeer kietelend boertig opgemerkt. (We konden niet nalaten even een kikk te geven en te gichelen als de jonge meiden op straat).

Voorts is 't niet onaardig van u gezegd, dat we ons doodergeren aan de banale schimpliedjes op onze koningin en onze gevierde Lombokhelden. Ik kan 't niet helpen, maar de man die „Kroningsfeesten” heeft geschreven, is in mijn oog een gemeene ploert, die personen niet weet te scheiden van de ideeën die ze symboliseeren.

Verder voort te gaan lijkt mij ongewenscht. Alleen wil ik U mijn oprechte dank betuigen voor uwe geestige zinnen. Voor 't geval ge er nog meer hebt, houd ik me sterk gerecommandeerd. Doch dat ge dan evenveel succes zult hebben als nu, is zeer te betwijfelen, aangezien de Indologen tot dezulke behooren die stijfhoofdig bewust, u 't plezier niet zullen gunnen van weer op te vliegen.

I.

Aan de Redactie.

Over L. waar hij van
Amsterdam spreekt.

Mijne heeren!

Als ik persoonlijk tegen iemand als L. sprak of schreef, zou ik hem zulke hardheden dienen te zeggen, dat die misschien voor persoonlijkheden te bar zouden worden. Ik verkies dus mij meer parlementair tegenover u uit te laten. Het wil mij uit 't geheele stuk voorkomen, mijne heeren, dat L. een aller eigenaardigst iemand is, die eenige kolommen met suizebollende beweringen vult, zoodat niemand vat, wat mystificatie is, wat ernst, waarover de schrijver zich boos maakt, naar welken tendens hij toe wil. Het is mij ten zeerste verklaarbaar, dat de heer Knuttel uit Leiden L.'s scherts slecht verstaat. Niet echter over den rompslomp in 't algemeen wil ik spreken, maar over de tirade onder V over Amsterdamsche studenten. Mijne heeren, ik hoop dat L. uit dit stuk zal kunnen merken, dat wij hem in gedachten, zoo wij even over hem denken, den titel van uitgekauwd botje schenken, waar hij, met zijn opvattingen, apodictisch beweert, dat er wanorde in ons corps heerscht, en dat een kroeg — dien wij „tot voor korten tijd” (gedurende korten tijd) niet hadden — den student maakt.

Dat wij Amsterdammers ons studenten noemen, omdat ons leven een leven is van vrijheid. Vrijheid om te hooren naar mannen van de grootste wetenschap — vrijheid om in plaats daarvan te dweilen door de diepste dierlijkheden der menschen — om ons kringen te vormen van kerels, die wij willen, en om ons meeningen te scheppen en te roepen over alles wat wij willen. Vrijheid om kennis te maken met wat ons aantrekt, vrijheid om oppervlakkigheid, principengehobbel en verwaande leegheid aan de open straat te bekwapelen.

Dat één tijdperkje van woeling in het corpsleven —

waar woeling toch altijd van scherpe inzichten en scherpe persoonlijkheden getuigt — ons' onmogelijk die vrijheid, dus ook niet ons student-zijn kan doen verdwijnen, en dat wij onze gedachten ten sterkste hoog zullen houden, over en tegenover alles wat L. betuigt.

Verder, mijne heeren, deel ik, hoewel mijn opvatting sterk gekant is tegen scheldpolemie, nu zonder wroeging mede, dat L. beter zou doen zijn knieën op te vouwen, en, met een pauwenveer zijn neus kietelende, bij wijze van Boehdabeeld ergens op een eidelooze vlakke, heel ver weg, te gaan zitten, waar nooit iemand komt die door zijn onnadenkend gepraat beïnvloed kon worden — inplaats van dat hij nu gelijk een zeerob rondbost, die weliswaar een zeer gering hersengewicht heeft, maar toch met snorren en slaganden en geknepen oogjes in zijn vetlaag er typisch, komisch-deftig uitziet, en welbehagelijk knort: welnu, val mij dan niet langer lastig.

Want, mijne heeren, in 't stuk van L. zit zóó'n groote inconsequentie, dat die eigenlijk alle verdere gerepliceer onnoodig zou maken, ware niet mijn lust tot kriuwelen opgewekt. In No. 13 onder II hoont L. de Leidenaars, zeggende, dat zij zich niet inlaten met de dolheden, die „verdwaasde Amsterdamsche en Delftsche studenten in studentenbladen schrijven.” Ergo, mijne heeren:

Uw blad en het onze, gij en wij, uw student-zijn en ons student-zijn, worden geheel op één lijn gesteld tegenover de Leidenaars. Hoe strookt dat met 't andere?

Wat moet dat, mijne heeren, in deze „bijdrage tot de karakterkennis van de studeerende jongelingschap op het einde der 19e eeuw?”

Verder, mijne heeren, zij L. meegedeeld, dat ik niet eer over den Jongen Gids zelfs iets zal loslaten, voor hij ook over de verhouding van ons, Amsterdamsche studenten, tot dat tijdschrift zijn bevindingen, opmerkingen en fantasiën, zooals hij die opving, heeft meegedeeld.

Mijne heeren, dikwijls wordt in uw blad met rauwe woorden en bijengescharrelde schimperijen gepolemiseerd — soms zonder eenig degelijk argument. Ik heb dit altijd als een jammer beschouwd, die de belangwekkendheid verminderde. Edoch, heb ik er mij nu zelf aan schuldig gemaakt, 't is omdat de verleiding te groot was — en geloof ik toch in de eerste plaats betoogen gegeven te hebben, die ernstig zijn.

IJDUR.

L. en de „Jonge Gids.”

Mij moet hier van het hart een woord van zeer ernstig protest tegen het stuk van L. „De Nederlandsche studenten en de Jonge Gids.” Wat hij van Leiden zeide vond gelukkig reeds tegenspraak, alleen wilde ik nog doen opmerken dat L. al zeer slecht stylist is wanneer hij dat voor scherts wil doen doorgaan. In het kader van zijn stuk is dit geen scherts, doch slechts vuile verdachtnakerij. Echter, dit een oogenblik voor scherts aannemende, zwijg ik over zijne behandeling van de Groningsche quaestie. Het wil mij evenwel voorkomen dat zijn pleit vóór de „Jonge Gids” hier geenszins door gebaat is. Maar nu „Amsterdam”. Ik heb gearzeld hierop te reageeren, maar ik doe het om Amsterdam te doen blijken dat L. niet de tolk is van Delft in dit opzicht. L's opvatting van „student” is al direct bevreemdend. „Geen societeit-geen student” maar dat nog daargelaten, zijn conclusie is ook zeer vreemd. Moet ik L. nu pas leeren dat, gesteld er was een groot corps, eene bloeiende societeit (zijne voorwaarden voor de aanwezigheid van studenten) er dan nog geen Jonge Gids-quaestie mogelijk ware, aangezien de Amsterdammers nooit een leeszaal met bibliotheek hebben gehad, en wel aangezien ze die niet noodig hadden. Het „Leesmuseum” *) staat voor hen tegen verminderde contributie open en vele „studenten” zijn er lid van. De Amsterdamsche „studenten” Vereeniging S. L. (met gelijk doel als onze „S. D. P. C.” en eerder opgericht) heeft „de Jonge Gids” in haar Leesportefeuille opgenomen.

Dit dus ter ontzenuwing van zijn hoofdstuk.

Gaarne echter verneem ik van L. wat voor voordeelen „de Jonge Gids” biedt nu Herm. Heijermans Jr. zijn stukken over de sociale quaestie naar de „Nieuwe Tijd” overbrengt en de abonné's van „de Jonge Gids” slechts blijft aanbieden zijne schetsen, welke hij onder verschillende pseu-

doniemen schrijft. Als L. dit duidelijk aantoon zal hij goed maken wat hij nu te kort schoot.

d. T.

*) Dit „Leesmuseum”, om den dood geen conservatieve instelling, schafte juist „de Jonge Gids” af.

Berichten en mededeelingen.

D. S. C. Vrijdag 27 Januari: Corpsvergadering.

Doel: Voorstel tot Wetswijziging, enz.
(senaats-subsidie en contributie-verhooring).

De Commissie tot Redactie van den Almanak verzoekt de inzenders van mengelwerk onder de namen:

M r.

JAAP LEYSSEN,

zich ten spoedigste bij haar bekend te maken.

Indologische Vereeniging.

31 Januari. Lezing van prof. BOLLAND.

Errata.

De twee laatste artikelen van L. zijn eenigszins onleesbaar door het overgroot aantal zinstorende drukfouten. Zie hier eenige verbeteringen:

Nº. 13 pag. 1, 2e kolom regel 5 van boven staat:
historisch vernuft, *moet zijn* kritisch vernuft.

Nº. 14 pag 1, 1e kolom regel 13 van boven staat:
van societeit, *moet zijn* van de societeit.

pag. 1, 2e kolom regel 34 van boven staat:
den schoonheid, *moet zijn* de schoonheid.

pag. 3, 2e kolom regel 6 van boven staat:
streven der godsdiensten, *moet zijn* streven godsdiensten.

pag. 3, 2e kolom, regel 6 van onderen staat:
redeleer, *moet zijn* zedeleer.

regel 4 van onderen staat:

welke, *moet zijn* zulke.

regel 3 van onderen staat:

zij niet, *moet zijn* zij nog niet.

pag. 4, 1e kolom, regel 26 van boven staat:

wegen, *moet zijn* wezen.

regel 28 van boven staat:

willen, *moet zijn* zullen.

regel 35 van boven staat:

socialen, *moet zijn* socialisten.

regel 38 van boven staat:

Wel, *moet zijn* Heel.

Correspondentie.

R. S. II. Uw stuk is niet geschikt voor ons blad, 't is ter uwer beschikking.

J. M. v. V. Uw stuk wordt niet opgenomen.

ADVERTENTIËN.

INDOLOGISCHE VEREENIGING.
DELFT.

BUITENGEWONE VERGADERING

op Dinsdag 31 Januari 1899,

des avonds ten half acht uur,

in de Kolfzaal der Societeit „Eensgezindheid”

TE DELFT.

DAMES-LEZING

van den Weled. Hooggel. Heer Prof. G. J. P. J. BOLLAND,
Hoogleeraar te Leiden.

Onderwerp: „Het dialektische in onze rede.”

Namens het bestuur,

J. M. VAN VALKENBURG, *Secretaris.*

GELEGENHEID AANGEBODEN voor:

Koffie- en Eettafel.

Billijke conditiën.

Adres te bevragen aan het Bureau van dit Blad.